

LIBRARY
1
19.14
CARE

Hom 949'377

ΠΕΡΓΕΛΙΑ

ΜΑΝΩΛΗ ΔΕΡΜΙΤΖΑΚΗ

889.159
ΔΕΡ

Κομ Γου 377

ΜΑΝΩΛΗ ΔΕΡΜΙΤΖΑΚΗ

Μαίη 1940 Βιβλιοθήκη

Μ. Δημιγιάκου

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
- ΧΑΝΙΩΝ
Αρ. 4519
43194
21/11/46
ΕΙΣΑΓ. ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ
Αρ. 889. 153/24

ΠΕΡΓΕΛΙΑ

(ΣΕ ΣΤΙΧΟ ΚΑΙ ΠΡΟΖΑ)

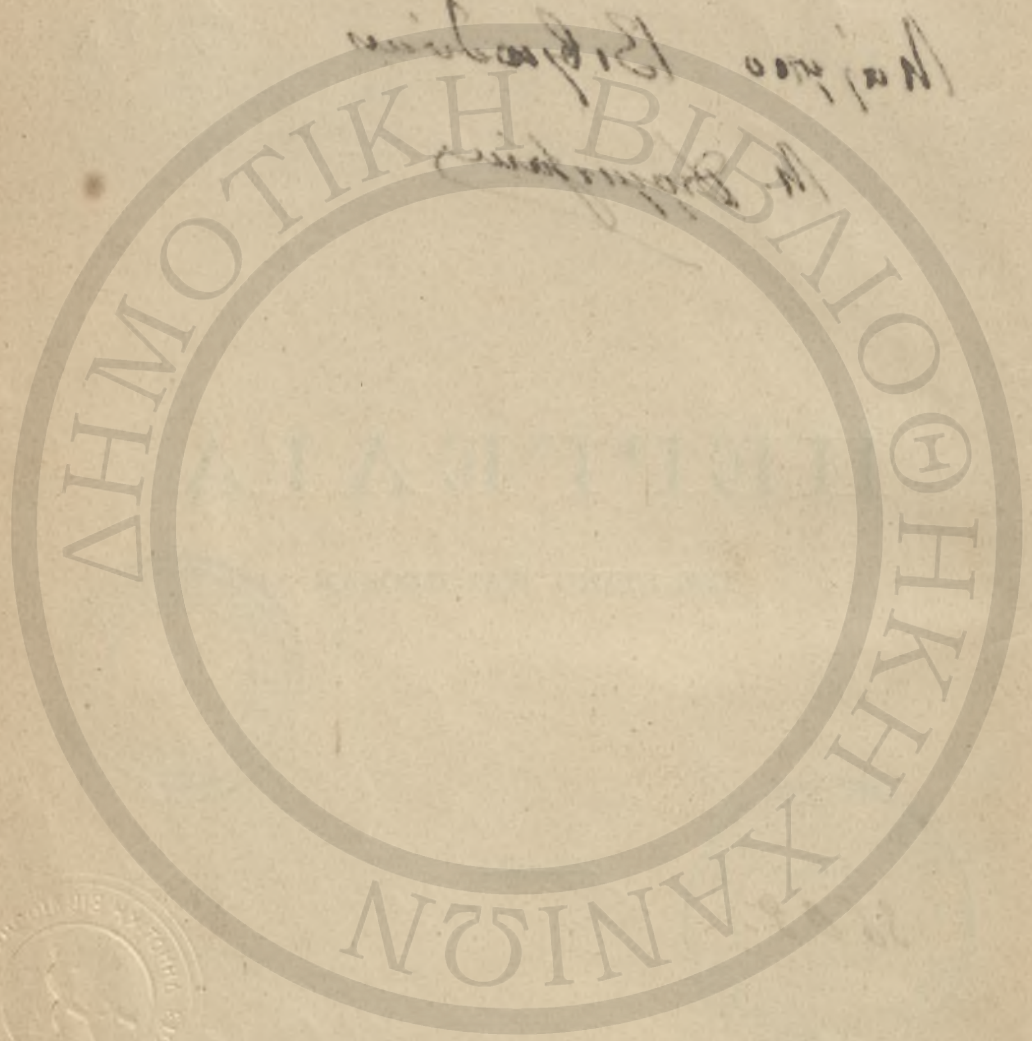
XIII-IV-XXXX.

ΗΡΑΚΛΕΙΟ - ΚΡΗΤΗΣ
1940

989.159

242

Handwritten notes in Cyrillic script, including "Библиотека" and "№ 1000".

Faint text at the bottom of the page, possibly a date or reference number.

ΠΕΡΓΕΛΙΑ

"Έργα τοῦ ἴδιου:

Στίχοι	(ποιήματα)	1934
Σαρκασμοὶ	»	1936
Τραγούδια	»	1938

Ἡ εἰκόνα τοῦ ἐξωφύλλου σχεδιάστηκε ἀπὸ
τὸ φίλο Ζωγράφο κ. Θωμᾶ Φανουράκη

ΤΥΠΩΘΗΚΕ
ΣΤΑ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ
ΝΙΚ. ΑΛΙΚΙΩΤΗ
ΗΡΑΚΛΕΙΟ - ΚΡΗΤΗΣ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Με τὴ συγκίνηση τοῦ μᾶς ἔδωσεν ἡ χαρὰ, κατὰ πῶς τὸ κοινὸ δέχτηκε τὴν ἀγγελία τῆς καινούργιας μας ἔκδοσης, τραβάμε τὶς ἀράδες τοῦτες.

Παντοῦ, ὅπου χτύπησε ὁ σκοπὸς μας, ἡ εὐγενικὴ προθυμία μᾶς καλοδέχτηκε. Τοῦτο γιὰ μᾶς, ἡ μεγαλύτερη πλερωμὴ.

Χρέος μας θεωροῦμε νὰ φχαριστήσωμε ὄλους ἐκείνους ποὺ ἀπλόχερα μᾶς ἔδωσαν τὴν ἠθικὴ καὶ ὕλική τους συντρομὴ.

Ἀμφιβάλομε γιὰ τὴν ἀξία τοῦ ἔργου μας.

Μάρτυρας ὅμως ἡ συνείδησή μας. Βάλαμε τὰ δυνατὰ μας νὰ πετύχουμε.

Τὶ νὰ πεῖ κανεὶς. Εἶναι τόσο δύσκολο τὸ ἀνηφόρι γιὰ τὴν ὠραιότητα.

Μὰ καὶ σὲ τοῦτο τὸ φριχτὸ τάλαχο, κατὰ πῶς σήμερα πάει ν' ἀνωκατίσει πάλι ἡ γῆς κι' ὁ καινούργιος πόλεμος νὰ γκρεμίσει ὅ,τι ὠραῖο ὁ ἀνθρώπινος μόχθος ἔχει στελιωμένο, καθὼς κρατáει καὶ μᾶς ἀλαφιασμένους, τί μπορούσαμε νὰ καταφέρωμε;

Ἡ μοῖρα θέλησε νὰ μᾶς κρατήσῃ πάνω στὴ ζωὴ, γιὰ νὰ δοκιμάσωμε καὶ τὰ φαρμάκια τῆς καινούργιας τούτης συμφορᾶς. Κι' ἔτσι, ἀνήμποροι νὰ κάνωμε τὸ βολετὸ γιὰ ρεμέδιο ποὺ νὰ λυθεῖ ὁ κόμπος τῶν πραιμμάτων, κατὰ πῶς κρατáει τὸν κόσμον σφιχτὰ δεμένο, γιὰ νὰ μποῦνε οἱ ταλαιπωρούμενοι λαοὶ σὲ μιὰ καλύτερη πέραση, σκύβομε μ' εὐλάβεια τὸ κεφάλι πάνω ἀπ' τὰ θύματα τοῦ τρομεροῦ ξολοθρεμοῦ κι' ἀφίνομε πάνω ἀπ' συντρίμμια τοῦ τὴν ὀλόθερμῃ μας εὐχῆ:

Νὰ πάψῃ μιὰ ὥρα ἀρχήτερα τοῦτο τὸ μαυρὸ γύρισμα τοῦ καιροῦ, καὶ νὰ μερέψουνε οἱ ἄνθρωποι ἔτσι, ποὺ νὰ μὴ ξαναγίνει ποτὲ πιά πόλεμος!

1η τοῦ Γενάρη 1940

Μ. ΔΕΡΜΙΤΖΑΚΙΣ

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Τῶ σαράντα χρονῶ
τίς θλιμένες γραμμές,
π' αὐλακώνουν τὰ δυό,
τὰ ρικνά, μάγουλά μου,
στὸν καθρέφτη κυτῶ
μέσ' σὲ πλήξης στιγμές
καὶ τὰ μάτια σφαλῶ,
νὰ μὴν κλάψ' ἡ καρδιά μου.

Στοῦ μουντοῦ τ' οὐρανοῦ,
ποῦ σκεπάζει τὴ γῆ
καὶ στὴν πλάση σκορπᾶ
τοῦ θανάτου χνωτίλα,
στοῦ βουβοῦ τοῦ σπερνοῦ
τὴ νεκρίκια σιγή,
μεσ' στοῦ δρόμο, στρωτά,
τοῦ χινώπορου φύλλα.

ᾠ! φευγάτες χαρές,
πῶς σᾶς πῆρ' ὁ καιρὸς
κι' ὄνειρά μου τερπνὰ
τῆς χαμένης πιά νειότης,
σᾶς λογιάζω, φορές,
ὡς στεκόμουν γερὸς,
μὲ φουργιόζα φτερά,
θλιβερός Δὸν Κιχώτης!

Μ' ἓνα κρᾶνος βαρὺ,
μὲ κοντάρι μακρὺ,
νίκες πάντοτε ὀρθές
ἀναδεύαν μπροστά μου,
πάνω σ' ἓνα φαρί,
ἀχαμνὸ καὶ ψαρί,
καβαλάρης, φωτιές
ἔσκορποῦσε ἡ ματιά μου!

Τώρα, ποῦν' οἱ χαρές ;
τὰ κοντάρια μαθές ;
ποῦν' ἡ νίκες, ἄλλοί,
πού χυμοῦσαν μπροστά μου ;
Τώρα, νὰ τίς ντροπές,
μὲ περγέλιο στετῆς,
κάθε μιὰ πού φιλεῖ
τ' ἀσπρισμένα μαλλιά μου!

Τῶ σαράντα χρονῶ
τίς θλιμένες γραμμές,
π' ἀύλακῶνουν τὰ δυό,
τὰ ρίκνα, μάγουλά μου,
στὸν καθρέφτη κυτῶ
μέσ' σὲ πλήξης στιγμές
καὶ τὰ μάτια σφαλῶ,
νὰ μὴν κλάψ' ἡ καρδιά μου!

Ο ΚΑΠΕΤΑΝ ΚΑΣΑΤΟΥΡΑΣ

(ΔΙΗΓΗΜΑ)

Τὸ κανιόρικο φῶς τῆς λάμπας, ὅπως κρεμιότανε στὸ γδυ-
τό τοῖχο, μοῦδειξε ὅλη τὴν κακοριζικιά καὶ τὴ γδύμια τοῦ χαμό-
σπιτου. Ἡ μπόχα, μονομιᾶς, κάτω ἀπὸ τὸ χωματένιο πάτωμα,
μοῦ χτύπησε τὸ ζαλισμένο ἀπὸ τὸ πιοτὸ κεφάλι.

Εἶχαμε ξοκείλει μὲ κάποιον φίλο μου στὴν ταβέρνα, κείνη
τὴ βραδυά, κι' ἔπειτα μὲ πῆγε στὴν ξέμακρη τούτη φτωχογει-
τονιά, σὰν γνώριμος ποῦ ἦταν καὶ ταχτικός μουστερῆς.

Μιά γυναῖκα νέα ἔτρεξε νὰ μᾶς δεχτεῖ τὴν ἄρπαξε ἀπὸ τὸ
χέρι καὶ τὴ σκάλωσε, τραβώντας την, πάνω στὸ σοφά. Στὸ
μισοσκόταδο, εἶδα πῶς, ὅλη ἡ πούντρα καὶ τὸ κοκκινάδι ποῦχε
πασαλειφτεῖ, δὲ μπόρεσαν νὰ τῆς δώσουν στὸ πρόσωπο μὴτε
στάλα νοστιμιᾶς.

Μιά ξεθωριασμένη ρόμπα, μὲ μεγάλες χτυπητές βοῦλες,
σκέπαζε τὸ κοντὸ κι' ἀδυνατισμένο της κορμί.

Κάτω, στὴν ἄκρη, στὸ χωματένιο πάτωμα, μιά πόρτα στε-
λιώνονταν πάνω σὲ δυὸ μεγάλα ἀγκωνάρια κι' ἦταν, σὰ νὰ ποῦμε,
ὁ καναπές τοῦ σπιτιοῦ. Στὴ γωνιά, ζαρωμένη, κάθονταν ἀμί-
λητη μιά μαβροντυμένη γρηά. Μέσ' ἀπ' τὸ σκοτάδι μιᾶς μικρῆς
πόρτας, δίπλ' ἀπὸ τὸν καναπέ, ἔβγαине ὁ σαματάς ρουχαλιτοῦ
ἀνθρώπου, ποῦ κοιμότανε βαθειά.

Σίμωσα καὶ κάθισα κοντὰ στὴ γρηά· κείνη δὲ μίλησε, γύρισε
μονάχα, μὲ κοίταξε κι' ἔγειρε πάλι τὴν κεφαλὴ ξαναπέφτοντας
στὴν πρωτινὴ τῆς σιωπῆς.

Μῆτε κι' ἐγὼ τῆς μίλησα. Ὁ φίλος μου μὲ τὴ γυναῖκα ἦταν
κρυμένοι πίσω ἀπὸ μιά παληὰ στρατιωτικὴ κουβέρτα, ποῦ ἦταν
κρατημένη πάνω ἀπὸ τὴν καλαμένηα σκεπὴ καὶ κατέβαινε ὡς
κάτω, σκεπάζοντας τὰ περβάζα τοῦ σοφά. Τὸ τριποδένιο ξύ-
λινο κρεβάτι, βαλμένο πίσω ἀπ' ἐκεῖ, ἄκουγα ποῦτριζε βαρειά.

Ἔνα δυνατὸ ξεφωνητὸ τῆς γυναίκας μ' ἔκανε νὰ κοιτάξω.
Ἡ κουβέρτα εἶδα καὶ κουνιόταν, σὰ νὰ τινάζονταν. Ἄθελα
ἔπιασα νὰ γελῶ. Τὶ νάκανα δὲν ἤξερα, μέσα στὴν ἀθλιότητα
κείνη τῆς βραδυᾶς. Ἔνα χέρι ξαφνικά, ὅπως κοίταζα κατὰ τὸ
σοφά, ἐνίωσα νὰ μ' ἀγγίζει στὸν ὤμο· γύρισα κι' εἶδα τὰ μάτια
τῆς γρηᾶς, ποῦ μὲ κοίταζαν βαθειά, μ' ἕνα βλέμμα, ἔτσι ποῦ μ'
ἔκανε νὰ νιαστῶ.

— Δὲν ἦταν νὰ ἀποδόσει, κύριε μου, ἐτσά, ἡ κακομοιριασμένη,
ἔκανε μὲ ξαγριεμένο ὕφος, καθὼς ζάρωνε τὶς ἄκρες τῶ χειλιῶ

της. Ὁ λυγμός, καθώς ἀνέβαινε, φουρτούνιαζε στ' ἄσπαρτο στῆθος της. Μ' ἀνάθεμα τὸν προκομένο, πού ψοφολογᾷ ἐκεῖ, πρόσσετε δειχόντας τὴ σκοτεινὴ πόρτα, πού ἔβγαине τ' ἀδιάκοπο ρουχαλιτὸ τ' ἀνθρώπου πού κοιμόταν. Δὲν ἦταν ν' ἀποδόσει, κύριε μου, ἡ μαυροσκότεινη ἑτοῶ, μὰ τούτσᾶς, πού κίττειται ἐκεῖ κι' ἡ ἄτιμη ἡ Μονοβύζα μᾶς ἔφεραν στὸ χάλι τὴ ντροπῆς καὶ στὸ ξεγιβέντισμα.

— Ποιὸς εἶναι; ρώτηξα τὴ γρηά.

— Κύρης τση, πού νὰ τονέ τρώγανε οἱ μπάλες τοῦ πολέμου καλιά. Ἦτανε Πολεμάρχος! Γύριζε σὲ πολέμους Ρούμελης καὶ Μωρηά κι' ἔλειπε χρόνους. ὄντας ἔφυγε ἀπὸ τὸ χωριὸ ἤμουνα γαστρομένη τούτηνᾶ, πού γροικᾶς καὶ ταλαχοπορᾶται κιὰ πάνω.

— Δὲν ἐβαρέθηκες νὰ τὰ κOURTALᾶς τούτανᾶ μπλιό; ἐφώναξε ἡ γυναῖκα ἀπὸ τὸ σοφὰ στὴ μάνα της.

— Κάινε καὶ λαβρίζουε τὰ σωθικά μου! ἔσκουξε μὲ καμηιὸ ἡ γρηά.

— Τὸ ἴδιο σοῦ κάνει! Ἰντα πῶς τὰ λές καὶ τὰ ξαναλές, ξαναῖπε ἡ γυναῖκα.

Ὁ φίλος μου, ἄκουγα πού γελοῦσε. Τὸ κρεβάτι τριζοκοποῦσε πένθιμα καὶ τὸ ρουχαλιτὸ, ἴδιο τραχὺ καὶ θορυβώδικο, ξακλούθα νὰ βγαίνει, ἀπὸ τὴ σκοτεινὴ πόρτα.

— Μὴν τὴν ἀκοῦς, κύριε μου, γύρισε καὶ μοῦπε στ' ἀφτί ἡ γρηά: δὲν κατέχει Ἰντα τση γίνεται μπλιό πού τὴν κακομοιριά.

— Ἦτανε, πού λές, Πολεμάρχος! ἔλειπε χρόνους καὶ ζαμάνια: τὸ πῶς τὴν ἀνάθρεψα τούτηνᾶ, πού μοῦ λέει νὰ σωπῶ, ὁ Θιὸς κι' ἐγὼ τὸ κατέχω. Κι' ἤρθε στὸ χωριὸ ἅμα τέλεισε τὸ πατριντὶ τοῦ πολέμου, μὲ τὸ μπέτι γεμάτο παρασήματα.

Ἄλλη δουλειὰ δὲν εἶχε παρὰ νὰ τὰ φορεῖ, νὰ γυρίζει μερонуχτοῦ στὰ ντουκιάνια νὰ μεθοκοπᾷ, ν' ἀνιστορᾷ τὰ κατορθώματά του, τοῖ συμφορές καὶ τοῖ ξολοθρεμούς, πούχε καμωμένα σ' ὄχτροῦς. Ἐγνοια νὰ βρεῖ ρεμέδιο γιὰ τὸ μάβρο σπίτικὸ του ποτές δὲν εἶχενε καμιά. Πολεμάρχος ἀνθρωπος μὲ τὰ παρασήματα, πῶς ἐμπόργιε μαθὲς νὰ πιάσει τὴν τσάπα καὶ νὰ πάει στὴ δουλειὰ; Δὲν τῶχε σὲ τιμῆς του, ὁ χαίρλης! Οἱ Βουλευτάδες κι' οἱ προεστοὶ τοῦλεγαν πῶς, μιὰ καὶ φάνηκε ἄξιος στὰ πράματα τοῦ πολέμου, θὰ τὸν ἔβαζαν βλεπάτορα πουθενᾶ ἢ κλητῆρα στὸ Εἰρηνοδικεῖο: μὰ οἱ καιροὶ περνούσανε κι' ὅπως πεινούσαμε, τὸ χαρτί, π' ἀνῆμενε νὰ τούρθει ἀπ' τὴ χώρα, τοῦ κάκου νὰ φανεῖ.

Ἐνα ὄχ, ἀκούστηκε κείνη τὴ στιγμή ἀπ' τὸ σοφὰ.

— Καμηένε, μὴ μὲ δαγκάνεις ἑτοῶ καὶ πονῶ, φώναξε μισοκλαψιάρικα ἡ γυναῖκα.

Ἡ γρηά κούνησε μὲ θλίψη τὸ κεφάλι.

— Συνθισμένα κανακίσματα τῶ μουστερίδω, εἶπε κυτάζοντας με. Καὶ γυρίζοντας κατὰ τὴ κουβέρτα σύστησε στὸ φίλο μου παρακαλετικά:

— Μην τή δαγκάνεις παιδί μου, έτσά νά χαρείς τή νειότη σου.
Καί ξακλούθηξε πάλι τόν χαβά.

— Τά κοπέλια τόν είχανε παρμένο στο φιλό: — 'Ο καπετάν Κασατούρας άποπαέ, ό Καπετάν Κασατούρας άπό κιέ. Τουτός, καθώς έπαιρνε τά περγέλια στα σωστά, γύριζε τά γυροτριγυρα, σά φουσκωμένος φορδακός και δέν έδινε χαμπάρι στην κακομοιριά μας. "Ιντα νάκανα, ή κακομοίρα; 'Εσυλλοίσηκα, μιά κι' οί χρονιές ήσανε άβολες κι' ό κόσμος έδυστύχα, νά πάρω τήν άπόφαση, ή πολιτεία, είπα, έχει ψωμί' έκλεισα τά μάθια μου, και, μαζύ με τήν άμοιρη, τή θυγατέρα μου, ήρθαμε στ' άράχνιασμα τουτονέ. Ξενοδουλικές, κύριε μου. Κακή πλερωμή. "Ιντα νά κάναμε; έτσά μās είπαν πώς πλερώνονται οί γυναίκες έπά! Και πάλι καλά! "Οντας δουλέβαμε, κουτσοπερνούσαμε' δέν έχορτάσαμε ποτές, μιά σκιάς δέν είχαμε τσί φωνές, τσί βλαστημιές και τό ξύλο του Καπετάν Κασατούρα.

— Μμμ... άκούστηκε σά μουγγριτό νά βγαίνει μέσ' άπό τή σκοτεινή πόρτα;

«Θά σās σέ φάω, μωρέ στρίγγλες, πού μου λερώνετε τήν τιμή»

— Μμμ... ξανάκαμε κι' άρχισε πάλι τό ρουχαλιτό.

— Σφάζει μας πάλι, ό Πολεμάρχος, είπε, με πικρό πεογέλιο, ή γρηά, δείχνοντας με τό δάχτυλό της τή σκοτεινή πόρτα.

Σέ τούτη τήν καταραμένη παντερμιά πέρνα ό καιρός μας. Ξένες, δίχως στόλο κι' άποκούμπι, ήρθε και μās ήβρε και μās έξεγάλασε ή άτιμη, ή Μονοβύζα. Κατέχεις τήν, κύριέ μου, τή Μονοβύζα;

— "Οχι, άποκρίθηκα.

— Μηδέ κακό νά μη σ' άπαντήξει. 'Επαέ, παρά κάτω, κάθεται. 'Εμπήκε, που λές, και βγήκε στο ρημάδι τουτονέ και σύβασέ μας νά μου τήν παντρέψει μ' ένα δικό τση, λέει, συγγενή. "Εδωκα κι' έγώ ή μάβρη τή βουλή κι' άμα τή βλοήθηκε, τήν άφησε γαστρωμένη κι' έφυγε. Που δαιμονιάζει, κιανεις δέν κατέχει. "Υστερα άπό κάμποσο καιρό είχαμε και τό μωρό, μιά ένα βράδυ τό πήρα και τό πέταξα πέρα στο Βροχοκομείο. "Ιντα νά τό κάναμε και τουτονά πιά. Νάσου πάλι σέ καιρό, πού ή πείνα μās έσφιγγε δυνατά, ήρθε, πονόψυχη τάχατες πάλι, ή άναθεματισμένη ή Μονοβύζα:

— "Ιντα στενωχωράστε; έστρίγγλιξε: "Ιντα κι' αν σ' άπαράτησε ό άντρας σου; κολάί βρίσκεται για σένα νά σωθείς. Νέα και νόστιμη γυναίκα είσαι, "Ιντα συλογάσαι;

Νά μη σου τά πολυλογώ, τηνέ κατάφερε. 'Εγώ "Ιντάθελα νά πώ; 'Επήραμε τόν πρώτο μουστερή. "Υστερα άκλούθηξαν άλλοι κι' άλλοι. Σέ καιρό ήρθαν οί Χωροφυλάκοι και τηνέ πήρανε. Σάν έγύρισε, έβάστα τό χαρτί τουτονέ, πού τσήδωκε, λέει, ό αστυνόμος κι' ό γιατρός, νά δείχνει πώς έχει τό λεύτερο νά ξεγιβεντίζεται. Σπολάτη, πού τή βρήκανε σκιάς παστρική.

—Εἶπα σου, νὰ σὲ κόψει κεδιὰ μπλιό, φώναξε ἡ γυναῖκα ἀπὸ πάνω θυμωμένη· ἴντα βγάνεις καὶ καταλαβαίνεις πού τ' ἀνιστορᾷς; Για νὰ σὲ λυπηθοῦνε; Σκάσε καὶ κανεὶς δὲ σ' ἀγροικᾷ.

—Ἴντα νὰ κάμω ἢ μαβροπαντέρμη, ἀποκρίθηκε ἡ γρηά· λέω τα, γιατί καταλαβαίνω πὼς ἐτσά μου ξαλαφρώνεται ἡ καρδιά.

Μέσ' ἀπὸ τὴ σκοτεινὴ πόρτα ἀκούστηκε πάλι τὸ παραμιλητὸ τοῦ Καπετάν Κασατούρα.

—Τοῦ πατοῦνε πάλι τὴν τιμὴ, ἔκανε ἡ γρηά κοροῖδευτικά, σουφρώνοντας τὸ στόμα.

—Ψόφος νὰ σὲ κόψει γύρισε καὶ τοῦ φώναξε. Ἐκουρσέψανε σου πάλι τὴν τιμὴ, Πολεμάρχε, καὶ σὲ πιάσανε οἱ ἀναψες; Σὰν ἦρθανε καὶ σοῦπανε στὸ χωριὸ τὰ καταντήματά μας, ἄστραφες καὶ βρόντηξες, πὼς θάρχουσουν ἐπὰ νὰ μᾶσε σφάξεις· μ' ἄμα ἤρθες κι' ἤφταξες στὸ ρημαγμένο μας κι' εἶδες πὼς ἄχνιζε πάλι ὁ ζεστός σοφράς, ἦκαμες τόπο στὴν ὄργη κι' ἤβαλες τὴν κασατούρα σου στὴν μπάντα· γιάντα; ἐποστόμωσε σου μπλιό;

Τὸ ρουχαλιτὸ ἄρχισε πάλι σὰν καὶ πρῶτα.

Ὁ φίλος μου μὲ τὴ γυναῖκα εἶχανε τώρα κατεβεῖ, Ἐγὼ σηκώθηκα, ἔτοιμος, γιὰ νὰ φύγουμε.

Ἡ γρηά σηκώθηκε κι' αὐτὴ καὶ μὲ κοίταξε στὰ μάτια.

—Ντὰ δὲ θὰ βιζιτάρεις τουλόγου σου; μὲ ρώτησε ξαφνιασμένη.

—Ὅχι, κερὰ-μάννα, εἶπα γώ.

—Γιάντα; ξαναρώτηξε.

Ὁ φίλος μου γελοῦσε.

—Πᾶμε νὰ φύγουμε, τοῦπα.

—Γιάντα, κύριε μου, δὲ βγαίνεις καὶ τουλόγου σου. Φοβᾶσαι; Ντὰ δὲν εἶδες τὸ χαρτί, πού μολογᾷ πὼς εἶμαστε ἐντάξει;

—Ἐντάξει, εἶπα γώ, πικρογελώντας· μὰ ἴντα νὰ σοῦ πῶ, καμμιά φορὰ λαχαίνει καὶ οἱ κύριοι ἐμεῖς, πού λές, νὰ μὴν εἶμαστε ἐντάξει.

—Δὲν μᾶς σὲ νοιάζει ἐμᾶς, μίλησε ἡ γρηά, μ' ἓνα τρόπο πού ἔδειχνε ὅλη τὴν ὀδύνη, πού τὴν πλάκωνε βαρειά. Μουστερηδες εἶστε, πλερώνετε, τὸ κέφι σας κάνετε.

—Περάστε! φώναξε δυνατὰ τώρα, σφίγγοντας τὶς ἄσαρκες γροθιές της. Τὸ ξαγριεμένο βλέμμα της, κοιτάζει τὸ κενό. Οἱ φλέβες τοῦ ἀποξηραμένου λαιμοῦ της φουσκώνουν, σὰ νάθελαν νὰ κρεπάρουν.— Ὅριστε, μουστερηδες, οὐρλιαξε, σὰ λυσσάρικο σκυλί· κοπιᾶστε στοῦ Καπετάν Κασατούρα τὸ μαγαζί· πέρνα, κόσμε καὶ ντουινιά. Ἐπὰ τοῦ Πολεμάρχου τὸ τιμημένο σπιτικό!!

—Ἡ τιμὴ... τιμὴ... δὲν... ἔχει... καὶ... χαρὰ... στὸν... πού... τὴν... ἔχει!!

Ἐτσι βγήκε τὸ παραμιλητὸ, μεσ' ἀπὸ τὴ σκοτεινὴ πόρτα.

Χά-χά-χά-χά γέμισε τὸ μισοσκότεινο χαμόσπιτο τώρα, κα-

θώς ἔπεφτε σὰ βουερὴ κατάρα, τὸ τρομερὸ γέλοιο, ἀπὸ τὸ διά-
πλατα ξανοιγμένο στόμα τῆς γρηᾶς.

Ἕνας ἄσπρος ἄφρὸς λύσσας κάθονταν στὰ πρασινόμαυρα
χείλια τῆς. Τὸ βλέμμα τῆς, καθὼς ξάστραφτε πέφτοντος ἀπάνω
μου, μ' ἔκανε νὰ τρομάξω.

Πῆρα τὸ φίλο μου ἀπὸ τὸ χέρι καὶ νοιάστηκα νὰ τὸν τρα-
βήξω, φεύγοντας, νὰ βρεθοῦμε στὸ δρόμο, μέσα στὴ βαθειὰ νύχτα,
γιὰ νὰ βγοῦμε ἀπὸ τὸ στενὸ σοκάκι τῆς ξέμακρης γειτονιάς.

Καθὼς φεύγαμε στὴ σκοτεινὴ νύχτα, ἄκουγα νὰ μᾶς ἀκλου-
θᾶ τὸ τρομερὸ καὶ συφοργιασμένο γέλοιο τῆς γρηᾶς.

—Χά-χά-χά!

ΓΕΝΗΤΡΑ ΓΗ

Συμπάθαμε, γενήτρα γῆ,
στραβό πού πήρα δρόμο,
φταίω πού σοῦ ξεμάκρυνα,
στό κρῖμα περπατῶ,
σφάλω, καλά λογιάζωτο
καί τὸ θωρρῶ μέ τρόμο,
π' ἄλλαξοστράτι—ν—ἔπιασα
καί σ' ἄσκημιές πατῶ!

Στά Κάστρα σού δὲ σκάλωσα
τούς θρύλλους νὰ ξυπνήσω,
τούς πολεμάρχους σου νὰ βρῶ,
μαζί τους σὲ χορό
νὰ πιάσω, καί στοῦ θανατᾶ
τὸ ζεῦκι νὰ καθίσω,
μέσ στῆς ἀμάχης τῆ φωτιά
μαζί τους νὰ χαρῶ.

Ἐγὼ στὰ χαμηλώματα,
μέ τῆ χαζή μου λύρα,
περγέλια, μέ πικρούς σκοπούς,
σὲ σκοτεινὲς νυχτιές
ξόμπλιασα καί στὰ χέργια μου
ἄρματα δὲν ἐπήρα,
μήτε σπαθιά τῆ μέση μου
τῆ στόλισαν ποτές.

Συμπάθαμε, γενήτρα γῆ!
δὲν εἶμαι γὼ παιδί σου.
Σαββατογέννημά ζαβό
κι' ὥρας κακῆς σπορά,
σ' ἄκρη—ν—ἐχαμοφύτρωξα·
δὲν εἶμαι γὼ κλαδί σου,
ἐμένα ἐψακοβύζαξε
μονάχα ἡ συμφορά!!

Ο ΜΑΣΤΟΡΗΣ

Τόχε πάρει πιὰ ἀπόφαση ὁ Μάστορης. Τὸ μαγαζί θὰ τὸ κλειῦσε! Μὲ τὴ φαμίλλια του θὰ πήγαινε κι' αὐτὸς νὰ ξεσκοῦσε μιὰ μέρα στὴν ἐξοχή.

Τὰ ψέματα ἦτανε σωσμένα.

Ἔστερα ἀπὸ συλλογὴ καὶ τερτίπι καιροῦ, μοῦ τόπε καὶ τὸ βούλωσε, ἀποσπερνοῦ, καθὼς σκολοῦσαμε.

—Μπρεεέ! αὔριο δὲ θ' ἀνοίξει τὸ μαγαζί. Θὰ πᾶμε ὄξω. Θέλεις καὶ σὺ ναρθεῖς μαζί;

Ἄν ἤθελα, λέει!...

Ἄκοῦς ἐκεῖ! μιὰ ὀλάκερη μέρα κάτω ἀπ' τὸν ἀπλωτὸ οὐρανό, στὸ φῶς καὶ τὴ μυρωδιὰ τῆς ἐξοχῆς, ἀλλάργα ἀπὸ τὸ στενοὶ καὶ βουερὸ δρόμο τῆς πιάτσας, δίχως σιγύρια στὸ μαρμιπεριὸ καὶ τρεχοκοπιὰ στὰ θελήματα! Ἦτανε νὰ τὸ ρωτᾶ!

Ἄπ' τὸν καιρὸ ποῦχα παρατήσει τὸ σκολεϊό, βαλμένος νὰ ξακλουθῆξω σὲ τέχνη, εἶχα νὰ δῶ Θεοῦ πρόσωπο!

Μετανιωμένος ἀλήθια πούστεκα, νὰ παρατήσω τὰ γράμματα!

Μὰ τί νᾶκανα κι' ἐκεῖ; Κακοκέφαλος κι' ἀχαῖρευτος, ὡς ἤμουνα πάντα, ὁ δάσκαλος κάτω ἀπὸ τὴ ράβδα του μ' εἶχε. Μὰ ὅσο κι' ἂν μ' ἔδερνε καὶ μὲ μάλωνε, μονομιᾶς, ὡς μοῦ κάπνιζε, παρατοῦσα τὸ σκολεϊό, κι' ἔτρεχα μὲ τρελλὴ χαρὰ κατὰ τὰ μωράγια τοῦ λιμανιοῦ, νὰ κυνηγάω καβούρια. Πῶς τότες ἦτανέ κολαί νὰ προκόψω, ἀφοῦ ἔτσι χαζὰ ξέτρεχα στὰ πράματα;

Ἔτσι κι' ἡ μαύρη μάννα μου, στεκούμενη σὲ συλλοὴ καὶ λύπη, καθὼς μ' ἔβλεπε νὰ μὴν περπατῶ στὴν πεθυμιά της, μὲ φαρδομάνικα, Δεσπότης, μὲ χρυσὸ πετραχειλί, ὅσο κι' ἂν ἔγρουζε, ἐγὼ τόχα ξεκόψει, θὰ ξετέλεβα σὲ τέχνη. Τὶ τὰ θέτε! Γιὰ μένα τὰ Δεσποτιλίκια κι' οἱ Ἀγιωσύνες πέφτανε βαργιά.

Τὸ πρῶτ' κι' ὄλας, πρὶν φωτίσει ἀκόμα, ἤμουνα στοῦ Μάστορη.

Ἄλους τοὺς βρῆκα στὸ πόδι. Ὁ σκύλος τους, ὁ Ρόκ, ἦρθε καὶ μὲ καλοσώρισε μὲ χαρᾶς πηδήματα. Μοῦ φόρτωσαν τὰ δυὸ καλάθια μ' ὄ,τι τοὺς χρειάζονταν καὶ δίχως μιλιές ξεκινήσαμε.

Βγαλμένοι τώρα στὸ δρόμο, περπατοῦσαμε, κατὰ τὴν παραγγελία τοῦ Μάστορα. Στὴν τάξη!!

Οἱ δυὸ μεγάλες κόρες τραβούσανε μπροστά. Ὁ μικρότερος γυιὸς ἦτανε στὴ μέση, ὁ Μάστορης μὲ τὴν κερά ἔρχονταν ἐξοπίσω κι' ἐγὼ μὲ τὸ μαῦρο σκύλο τους, τὸ Ρόκ, μὲ τὰ καλάθια περασμένα στὰ δυὸ μου μπράτσα, ἀκλουθοῦσα κατοπινά.

“Ετσι, ό Μάστορης, άνθρωπος πού τό κουρμπέτι τ’χε φαγωμένο μέ τό κουτάλι στήν πιάτσα, κάτεχε νά διαφεντέβει πάνω άπ’όλους μας, γιά νά πορεβούμαστε πρεπουμένα στήν άνθρωπότη!!

Περπατούσαμε κυττάζοντας χαμηλά, δίχως φωνές και χάχανα. «Πάν μέτριον άριστον», ήτανε ή παντοτινή του παργγελιά.

Τά παιδιά έπρεπε νά περπατάνε φρόνιμα στό δρόμο και νά μήν ξεπορτίζουνε ποτές, νά τά κάψη ό ήλιος, όπως έδιαχναν τά ξετοίπωτα παιδιά. Τά σοκάκια ήτανε γεμάτα βοϋρκο. Άλλοι σ’ όποιο δέν ήξερε τά πατήματα. Θάπεφτε μέσα και θά πήγαινε κατά τό φούντο. Μήτε κι’ ή γυναίκα έπρεπε νά ξεπορτίζει ποτές. Νά κύτταζε μοναχά τόν νοικοκυριό της έπρεπε, κι’ ό Ρόκ νά γάβγιζε όντας θά μυρίζονταν ξένες πατημασές στήν αύλή κι’έγώ νά ξετέλεβα ύπάκουος τά θελήματα.

—Μπρέ! όρμήνεβε συρματικά. “Οντας σέ βρίζω και σου τις βρέχω, τήν άχνα σου νά μήν τήν άγροικώ!...

Κακομοίρη, είναι περι καλοϋ σου. “Αν τό σήμερης δέ φάς ξυλιές, μάστορης στήν πιάτσα δέ θά ξετελέψεις.

Ποιός στά σοφά τοϋτα λόγια μπορούσε νά βγάλει άντιμιλιά;

“Ετσι φρόνιμα, βοϋβοι και στήν τάξη, περάσαμε τό δρόμο φτάνοντας στήν Κνωσό, τήν παληά χαλασμένη πολιτεία.

Χαρά, φώς, και μυρωδιά, σκόρπιζαν ό άνοιξιάτικος οϋρανός κι’ ή καταπράσινη γής. Τά πουλιά έσκιζαν τρελλά τόν άέρα.

“Εμεις, κατά πώς ό Μάστορας άποθυμούσε, περπατούσαμε μουγκοι, στήν τάξη!Τά καλάθια, βαρειά, ως τά σήκωνα, μοϋχανε κομμένα τά μπράτσα. “Ο ιδρώτας μ’ είχε μουσκεμένο.

“Αμίλητοι, όπως καθόμασταν και ξαποσταίναμε, κανένας δέν άποκοτοϋσε νά πήγαινε πιό κεϊ, νάκοβε κανένα λούλουδο.

Και τό Ρόκ, κατά πώς έτρεξε νά κυλιστεί πάνω στό πλαϊνό γρασίδι, ό Μάστορης, μέ μιá άγρια φωνή, τόν έφερε στά φρένα.

Δέν τρέχουν και δέν κυλιουνται, ήτανε ή παντοτινή του όρμήνια, τών πρεπουμένων σπιτιώ τά παιδιά, όπου λάχαινε, γιατί θά τσακίζονταν!! Κόβοντας λουλούδια, θά λέρωναν τις καινούργιες τους ποδιές, κι’ άκόμα κίντυος ήτανε νά κρουολογούνταν!!

“Ετσι, βοϋβοι και φρόνιμοι, ξαποσταίναμε πάνω στήν πλακοστρωμένη μεριά, πού στέκουνταν τό παλάτι του βασιληά της νεκρης πολιτείας.

“Ο Μάστορης, σαν άνθρωπος βαρϋς και μυαλωμένος, από καιρους είχε πεθυμιá νάρχουνταν και νάβλεπε τά φημισμένα χαλάσματα, πού από τά πέρατα της οίκουμένης ξετρεχαν κεφάλια σοφά νάρθουν νά τά δοϋν.

Μιά, λοιπόν, πού κι’ αυτός τό πήρε άπόφαση, τό μαγαζι νά τό κλείση, ποϋ άλλοϋ νά πήγαινε τή φαμίλλια του νά ξεσκοϋσε; Μας τράβηξε ως εκεί, γιά νά θαγμαζάμε «τή μεγαλειότη τών αρχαίω, τών Έλλήνων!!»

Ἐγώ, μὰ τὴν ἀλήθεια, μετανοιωμένος ἔστεκα, καθὼς ὁ κόπος μοῦχε μουδιάσει τὸ κορμί, πού ἀκλούθηξα τὸ μάστορη, Τί μ' ἔνοιαζαν ἐμένα τ' ἀρχαῖα;

Καθὼς ἤμουν ξαπλωμένος, κύταξα τὸν καταγάλανο οὐρανὸ καὶ τὴν ὀλάνθιστη πλάση, πού ἡ κούραση καὶ τ' ἀφεντικό δέ μ' ἄφηναν νὰ χαρῶ.

Μέσα μου ἄκουγα πού ἔγρουζεν ὁ πόνος. Τί νᾶκανα; Λόγιαζα ἀπελπισμένος, πὼς εἶμαι γεννημένος νὰ μὲ δέρνουν πάντα οἱ γκάφες. Ὡστόσο ἄκουγα, πού ὁ μάστορας ἀνιστοροῦσε.

—Τούτη τὴν πολιτεία, πού γλέπετε, ὀνοματίζεται Κνωσό. Εἶναι χτισμένη ἀπὸ πάπου πρὸς πάπου. Τὴν εἶχε στελιωμένη, ἃ δὲν κάνω λάθος, ὁ βασιληᾶς κείνου τοῦ καιροῦ, ὁ Μίνως, ἀπὸ πρὶν ἀκόμα νὰ βγοῦνε οἱ ξύλινες σέσουλες!!

—Γάβ... γάβ... γάβ... βούλωσε καθισμένος στὰ πσινά του, κυττάζοντας τὸ μάστορη κι' ὁ Ρόκ.

—Σκασμός! τοῦ φώναξε αὐστηρά.

—Ἐδῶ, ξακλούθηξε, εἶναι τὸ παλάτι μὲ τὸ θρόνο. Νάτε καὶ τὰ πατάρια τριγύρω, πού καθισμένος ἔπαιρνε βουλή μὲ τὸν πρωτοσυμβουλάτορα, τὸ Μεγα-Λέξαντρο, καὶ τὴ δωδεκάδα του.

—Γάβ... γάβ... γάβ... Γαύγισε πάλι ὁ Ρόκ.

—Εἶπα σκασμός, Ρόκι!

—Μά, μπαμπᾶ, ἔκανε κι' ἡ πιὸ μεγάλη του κόρη. Ἡ δασκάλα στὸ σκολεῖο μᾶς εἶπε, πὼς ὁ Μεγα-Λέξαντρος ἦτανε μετὰ ἀπὸ τὸ βασιλῆᾶ Μίνω.

—Τι ἔκανε λέει; ξεφώνησε κατακόκκινος ἀπ' ὄργητα ὁ Μάστορης.

—Ἡ δασκάλα...ξαναβούλωσε τὸ κορίτσι. Τὸ γράφουνε καὶ τὰ χαρθιά.

—Δὲν ξέρω ἐγώ, τι σᾶς λένε οἱ δασκάλες στὰ σκολεῖα καὶ τι γράφουνε τὰ χαρθιά σας. Τὸ σήμερις ἕνα ξέρω ἐγώ. Τὸ πὼς ὅλοι σας τραβᾶτε κατὰ τὰ μασώνικα!! Καὶ ὕστερις, ποιὸς σοῦδωκε τὸ ἐλεύτερο νὰ μιλάς κατὰ πὼς σοῦ καπνίζει; Χίλιες φορές δὲν ἔχω προστάξει τὸ πὼς, ἀρχηγοῦ παρῶν ὁ πᾶσα ἕνας πρέπει νὰ μουλῶνει;

—Γάβ... γάβ... γάβ. Γαύγισε κι' ὁ Ρόκ, κυττάζοντας κατὰ τ' αὐθάδικο θηλυκὸ, πλάι ἀπ' τὸ μάστορη.

Τὸ κορίτσι, στὴ μαλιά τούτη, ἔμεινε ζαρωμένο. "Ὅλοι στεκόμασταν σὲ βουβαμάρα. Ποιὸς νὰ ποκότα, νὰ κύτταζε κατὰ ματα τ' ἀφεντικό;

—Γάβ... γάβ... γάβ. Γαύγιζε κοντὰ του ἀγριεμένα ὁ Ρόκι!

—Ἄκοῦς ἐκεῖ, ξακλούθηκε, πού θὰ μοῦ ποῦνε ἐμένα, κατὰ πὼς τὴν πιάτσα τὴν ἔχω φαωμένη μὲ τὴ χοῦφτα, τὸ πὼς ὁ Μεγα-Λέξαντρος ἦτανε μετὰ ἀπὸ τὸ Μίνω! «Πᾶν μέτριον ἄριστον», ἔχω προστάξει χίλιες φορές. Βούηξε μανιασμένα ὁ μάστορης.

"Ὅλοι στὰ λόγια του σταθήκαμε λουφαγμένοι.

—'Ο Μεγα-Λέξαντρος, ξακλούθηξε, ἦτανε σ' ἓναν καιρὸ μὲ τὸ βασιληᾶ τὸ Μίνω. Τᾶκουσα, στὸ μαγαζί, κατὰ πὼς τ' ἀνιστοροῦσε ὁ κύρ-Θεμιστοκλῆς, ἄθρωπος πολυκάτεχος καὶ κοσμογυρισμένος. Νάτε! πῶς κεῖ, καθὼς μούχει πεῖ, βρίσκεται κι' ἡ φυλακὴ πού ὁ Πετεφρῆς! εἶχε βαλμένη τὴ βασίλισσα, τὴ Γενοβέφα καὶ γυναικα τοῦ Μίνου, ὄντας τοῦτος ἐτράβα, ξεκινημένος σὲ πόλεμο, κατὰ τοὺς Μογγόλους!!

'Ο Πετεφρῆς ἦτανε ὁ πιὸ μπιστεμένος ἀπὸ τοὺς γραμματικούς του, γιὰ τοῦτο, φεύγοντας γιὰ τὸν πόλεμο, τὴν εἶχε ἀφήμηνε στὸ βλέπιο του. Μὰ ὁ ὄξω ἀπὸ δῶ μπῆκε στα ἐγκάρδια τοῦ Πετεφρῆ.

Τῆς εἶπε ξεσίπωτα πράματα.

Τούτη, σὰ νοικοκυρά κι' ἄρχοντομαθημένη, δὲ συβάστηκε.

Τότες ὁ Πετεφρῆς τὴν ἔρριξε πέρα κεῖ, στὴ φυλακὴ, πού εἶνε πάν' ἀπὸ δέκα ὄργυιες σκαμένη κάτω στὴ γῆς.

'Ετούτη εἶναι ἡ ἀληθινὴ ἱστορία τῆς Κνωσσός. Τώρα, σ' ὅ,τι τσαμπουνᾶνε οἱ δασκάλοι καὶ τὰ κιτάπια σας, ἐμένα δὲ μοῦ καίγεται καρφί. Ἐγώ, τὰ γράμματα, τᾶμαθα παληομερολογίτικα!!

—Γάβ... γάβ... γάβ. Γάυγισε βουλώνοντας, πλάϊ στὸ μᾶστορα, κι' ὁ Ρόκ.

Τώρα, καθισμένοι ὅλοι γύρω ἀπὸ τὸ γιόμα, πού εἶχε στρωθεῖ κατάχαμα, τρώγανε.

'Εγὼ καθόμουν· παρέκει. Μὲ μιὰ κλωτσιά, πού εἶχε δώσει τ' ἀφεντικὸ στὸ Ρόκ, εἶχε ῥθει καὶ τοῦτος μαζεμένος κοντὰ μου.

'Η κερά, κατὰ πὼς εἶχε χρέος, τὰ διαμέρευε ὄλα. Μὲ τ' αὐθάδικο κορίτσι, πού πῆγε ν' ἀντιμιλήσει στὸ μᾶστορη, μούστειλε ἓνα κολοκύθι γεμιστό, πάνω σὲ μιὰ φτενὴ φέτα ψωμιοῦ.

Τρώγοντας, ὁ Ρόκ μὲ κύταε ζηλόφτονα.

Σὲ λίγο μῆτε φέτα ψωμιοῦ μῆτε καὶ κολοκύθι. 'Η κούρασι, ὡς μεῖχε ἀνοίξει τὴν ὄρεξη, μ' ἔκανε νὰ τὰ καταπιῶ λαίμαργα.

'Η κερά διαμέρευε πάλι. Τὸ γιόμα ἦτανε τελειωμένο. Τὸ κορίτσι ἔφερε κι' ἔρριξε στὸ Ρόκ τ' ἀπομεινάρια. "Ἦτανε τόσα πού τοῦ πέταξε, π' ἀλήθεια μ' ἔκαναν νὰ κυττάζω τώρα ἐγὼ μὲ φτόνο τὸ Ρόκ, καθὼς εἶχε χυμίσει τρώγοντας.

Τὸ στομάχι μὲ τσιμποῦσε ὀλότελα ἀδειανό. Τί νᾶκανα;

"Ὅπως καθόμουν, βάλθηκα νὰ κυττάζω πάλι πάνω, τὸν ἀπλωτὸ οὐρανὸ καὶ τὰ πουλιά πού σκίζανε γοργόφτερα τὸ μάκρος του. "Ἐνα παράπονο κατάλαβα νὰ κατεβάζει καφτὰ δάκρυα στὰ μάγουλά μου. "Αχ! μάννα μου, βγήκε ἓνας σιγανὸς βόγγος ἀπ'τὰ στήθια μου. Μῆτε Δεσπότης, πού ἤθελες νὰ ξετέλεβα, μῆτε μᾶστορης, κατὰ πὼς ἦτανε ἡ πεθυμιά μου νὰ γίνομουν στὴν πιάτσα. Πουλί νὰ μ' ἔκανες ἐλεύτερο, νᾶσκιζα μὲ τίς φτερούγες μου καὶ νὰ πετοῦσα τὸ ἀπέραστο μάκρος τ' οὐρανοῦ. Κι' ἀφοῦ τοῦτο δὲν ἦτανε βολετό, ἄς μὲ ξετέλεβες τουλάχιστο....Ρόκ!!

Η ΣΥΜΒΙΒ

«Ὅς ὁ Θεὸς συνέζησεν, ἄνθρωπος
μὴ χωριζέτω» Ἀπόστ. Παῦλος

Νᾶσαι σὺ ὁ ἄντρας μου,
ἡ ψυχὴ, τὸ πνέμα
καὶ ταιράκι σου πιστό,
στὸ δικό σου γνέμα
τάχα νὰ καμώνωμαι,
πὼς σὲ καμαρώνω
καί, κρυφὰ ἀπ' τὰ μάθια σου,
νὰ σὲ μασκαρώνω.

Σκλάβα σου ἀλευτέρωτη,
στη ζεστή σου ἀγκάλῃ,
τὴ χρυσεὴ καρδούλα σου
πάνω σὲ μαγκάλι,
σὲ φωθιά σιγῆ—σιγῆ,
νὰ τὴν ξεροψήνω
καὶ ψακὶ σὲ χρυσαφιὰ
κουπτα νὰ σοῦ δίνω.

Νᾶσαι ὁ νοικοκύρης μου,
θάρρος μου κι' ἐλπίδα,
νᾶμαι γὼ στὴν πλάτη σου
ἢ βαρειά σανίδα,
νὰ ξετρέχω φανερά
πὼς νὰ σὲ φιλήσω
κι' ἅμα μοῦρθει βολικά,
πὼς νὰ σὲ τσακίσω!

Τέτοια νᾶν' ἡ ζήση μας
κι' ἔτσι νὰ ξαμώνει!
νᾶμαι πάνω σου ἢ βαργιὰ
νᾶσαι σὺ τ' ἄμόνι.

Ο ΚΟΣ ΚΑΙ Η Κ^η ΠΑΧΙΟΥ

Ειρήνη και γαλήνη του Θεού στο πλούσιο σαλόνι του κυρίου Παχιού!

Οί χαρούμενες φωνές, τὰ γέλια και τὰ χάχανα, από τὸ τσοῦρμo τῶν ἀρσενικῶ και τῶ θυληκῶ φύτρω, τῶν πιὸ φανήσιμω σπιτικῶ τῆς πολιτείας, πού ἦταν μαζμένα, λίγο πιὸ πρίν ἐκεῖ, δὲν ἀκουγόταν πιά. "Ὡρα ἦτανε ν' ἀφίνανε τῆ κυρία Παχιού στὰ ἡσυχά της, πού μαζί τους, ὀλημερνοῦ, εἶχε γυρίσει τὴν πολιτεία, τὴν παραμονή κείνης τῆς Πρωτομαγιάς, μοιράζοντας στὸν κόσμo μπουκετάκια ἀπὸ λουλούδια, μὲ πλερωμή, γιὰ κάποιo φιλαθρωπικὸ σκοπὸ!

Ψυχικαροῦ και θεοφοβούμενη ἡ κυρία Παχιού!

Τ' ὄνομά της, πάντα πρώτο, ἀστραφτε στίς ἐφημερίδες, κι' ὄλο ντόρος γίνoταν γιὰ λόγου της.

"Ἐτσι ἔδιαχνε. "Ἐγνοια εἶχε πάντα γιὰ τοὺς πονεμένους στῆ ζωῆ... Μερνουχτοῦ λόγιαζε, κατὰ πῶς πάντα ζουμπούσια και γιορτές νὰ καταφέρνει κι' ὅ,τι μαζεύoταν, νὰ πηγαίνει γιὰ τοὺς φτωχοὺς.

Τώρα, ἂν, στῆ σοῦμα κάθε φαγοποτιοῦ, ὁ λογαριασμὸς πῆγαινε στὸ φοῦντο, καβατζάροντας τὰ ἔξoδα, σὲ τοῦτο τί ἔφταιγ' ἐκείνη;

"Ἄς ὄψονταν ἡ αἰσχροκέρδεια και ἡ ἀκρίβεια τῆς ζωῆς!

Φτάνει πού ὁ κόσμoς καταλάβαινε τὸ ψυχοπονιὸ της!

Θεοῦ κομμάτι, ἔλεγαν ὄλοι! μακάρι ἡ πολιτεία, σὰν και τούτη, νᾶχε πολλές!

"Ἄς εἶναι τὸ ριζικὸ πάντ' ἀπλόχερο στὸ βλοημένο της τὸ σπιτικὸ!

"Ἐτσι τὰ πράματα βολεύoταν πάντα στὴν τάξη. Ὁ κύριος Παχιός, μὲ τέτοιο ταῖρι μπιστικὸ, ἄξιο νὰ στέκεται στοῦ καιροῦ τὰ πράματα, κατὰ πῶς πρέπει, ἄνθρωπος και τοῦτος τοῦ τερτιπιοῦ, μέσα σὲ λίγο καιρὸ κατάφερε νὰ κάμει χύμα τὰ λεφτά. Ἀπὸ δουλιές τοῦ ποδαριοῦ, κι' ἀπ' ἄγνωρος στῆ φτωχογειτονιά πού κάθοταν πρίν, εἶχε τώρα φίλους ὄλους τοὺς προύχοντες και τοὺς προεστοὺς τῆς πολιτείας.

Τὸν καλοῦσανε και στὰ τραπέζια τους.

Τὸ σπίτι του, μεγαλόπρεπο, φάνταζε στὴν πιὸ φανήσιμη γειτονιά τῆς πολιτείας.

Εἰρήνη και γαλήνη ἀπλώνoταν στὸ σπίτι του.

Ὁ κύριος Παχιός, κουρασμένος καθὼς ἦταν, κάθοταν χω-

μένος σὲ μιὰ πολυθρόνα, διαβάζοντας τὴ βραδυὴ τοῦ ἑφημέριδα. Τὸ ἴδιο κι' ἡ κυρία Παχιοῦ. Τσακισμένη ἀπὸ τὸ μόχτο, καθὼς ὄλημερνοῦ ἔφερε γύρα τὴν πολιτεία γιὰ τὸ φιλάθρωπο, πάλι, χαβᾶ, ἦτανε γερμένη στὸ μαλακό της ντιβάνι κι' ἀποκοιμόταν.

Ἡ φχαριστιά, ποὺ καταλάβαινε στὴ σκέψη, γιὰ ὅτι πάσκιζε νὰ δίνει ἀνάσα στοὺς ἀποκληρεμένους ἀπὸ τὴ ζωὴ, λές καὶ τὴ γλυκονανάριζε.

Ἄλλο δὲν ἀκούγοταν στὸν ἤσυχο ἀέρα τῆς λουσαδικῆς σάλας ἀπὸ τὸ σιγανὸ ρόν—ρόν τῆς γάτας, μὲ τὸ μακρὺ μαλί, ποὺ κοίτοταν κανιορίζοντας, κουλουριασμένη σὲ παχὺ πουπουλένιο μαξιλάρι, κάτω στὸ πάτωμα, τὸ στρωμένο μ' ἀκριβὸ χαλί.

Οἱ βραδυνὲς πολύχρωμες ἀχτίδες τοῦ ἡλίου, καθὼς πήγαινε στὸ βασιλειά του, χώνονταν ἀπὸ τὶς χαραμίδες τῶν βαργιῶν κουρτίνων, πέφτοντας πάνω στὰ γυαλιστερὰ ἐπιπλα καὶ τᾶκαναν ν' ἀστράφτουν πιὸ πολύ.

Τὰ κάδρα, μὲ τὶς πλατειῆς χρυσομένες κορνίζες τους, καθὼς δεῖχνανε τὶς ξερακιανῆς γέρικες φάτσες τῶν πεθαμένων πιά γονιῶν τοῦ κυρίου Παχιοῦ καὶ τῆς ἀκριβῆς του συμβίας, φάνταζαν κι' αὐτά.

Τὰ λουλούδια, βαλμένα σὲ λουσατά κι' ἀκριβὰ βάζα, σκορπιζοντας τὴν ἀπαλή τους μυρουδιά, ἔκαναν τὸν ἀέρα νὰ μοσκοβολᾷ. Τὸ χουζοῦρι κοίτοταν παντοῦ: στὸ πούπουλο, στὸ μετᾶξι καὶ στὸ βελούδο.

Χαρὰ καὶ θεία γαλήνη στὸ ψωμοχορτασμένο σπίτι τοῦ κυρίου Παχιοῦ!

Μέσα σὲ τούτη, τὴ μακάρια σιωπῇ, χτύπησεν ἡ πόρτα.

—Κύριε!, εἶπε μὲ ταπεινὴ φωνὴ ἡ ὑπρέτρια ποὺ φάνηκε στὴν πόρτα, κάποιος σᾶς ζητᾷ κι' ἐπιμένει νὰ σᾶς δεῖ.

—Νὰ ἔρθει, μουρμούρισε ὁ κύριος Παχιός, κατσουφιασμένα.

Κεῖνος ποὺ τὸν ζητοῦσε δὲν ἄργησε νὰ φανεῖ.

Ἦτανε ἕνας μὲ φτηνά καὶ μισότριβα ροῦχα, καὶ στὰ χέρια κρατοῦσε τὸ σκουφί του.

Μπαίνοντας, ἐχαιρέτησε σιγά.

—Τὶ τρέχει; ρώτηξ' ὁ κύριος Παχιός, δίχως νὰ σηκώσει τὸ κεφάλι ἀπ' τὸ διαβαστικό.

—Κύριε! ἄρχισε νὰ μιλᾷ ὁ ἄθρωπος, θλιμένα καὶ ταπεινά, σιμώνοντας μὲ βῆμα δειλό, σᾶς ἔφερα μερικά ἀπὸ κείνα ποὺ σᾶς ὀφείλω, γιὰ νὰ μοῦ σταματήσετε τὸν πλειστηριασμό.

—Τὶ ἔκανε, λέει! φώναξε μουγγά, νοιαγμένος μὴ λάχει καὶ χαλάσει τὸ χουζοῦρι τῆς ἀκριβῆς του κυρᾶς. Ἄ, δὲν μπορεῖ νὰ γίνει αὐτό, φίλε μου!

—Κύριε! ξαναμίλησε ὁ ἄθρωπος, πούλησα ὅ,τι περιτὸ στολίδι ἔχομ' ἐμεῖς οἱ φτωχοί, ἔδωκα καὶ τὶς βέρες τῆς γυναῖκας

μου και τή δικιά μου· δέν ἄφισα τίποτ' ἀπό κείνα τὰ χαρισιμιά πού τσ' ἔδωσε τὸ συγγενολοῖ μας, στὰ στεφανώματά μας· τὰ προυκιά τῆς μεγαλύτερῆς μας κόρης πήγανε κι' αὐτά· μάζεψα ὅ,τι μπορούσα, τᾶφερα, κρατεῖστε τα καί, τὰ λίγα π' ἀπομένουν, τομονέψετε καί θά σᾶς τὰ φέρω ὕστερα ἀπὸ κάμποσο καιρό.

Κύριε! λυπήσου μας, κάμε γιὰ τώρα νὰ σταματήσῃ ὁ πλειστηριασμός.

— Δέ μπορῶ νὰ τὸ κάμω, μ' ὄλο πού σέ λυπᾶμαι, ἀποκρίθηκε ὁ κύριος Παχιός. Ὁ πλειστηριασμός θά γίνῃ, ὅν ὡς αὔριο πρῶτ' ἔξοφλήσεις τὸ χρέος σου· εἶναι τέλος τῆς τρεχούμενης χρήσης καί συντάσσω τὸν ἀπολογισμό· ταχτοποιῶ τ' ἀποθέματά μου σέ μετρητά κι' ὅσοι ἀπὸ τοὺς ὀφειλέτες μου δέν εἶν' ἐντάξει, ἄς κάμουν καλὰ μὲ τὸ δικηγόρο μου!

— Μὰ κύριε! ξαναμίλησ' ὁ ἄθρωπος ἀναστενάζοντας μὲ πόνο, πάσκισα κατὰ πολλὰ νὰ οἰκονομίσω ὄλο τὸ ποσό νὰ σᾶς ἔξοφλήσω, μὰ στάθηκε τῶν ἀδυνάτων! φτώχεια, κύριέ μου, κι' ἀναδουλειά, τί νὰ κάμω;

— Καί τί φταίω γῶ σέ τοῦτο; ὀρίστε, σ' ἀφίνω ὡς αὔριο τὸ μεσημέρι!! πήγαινε κι' ἄσε με ἤσυχο.

— Κύριε! λυπήσου τὰ παιδιὰ μου. Γιὰ τὰ λίγα, πού μένουν, δέν ἀξίζει νὰ πουλήσεις τὸ φτωχικό μου.

Ἡ κυρία Παχιοῦ, στὴν κουβέντα τούτη, εἶχε μισανοίξει τὰ μάτια. Ἐρριξε πάνω στὸν ἄθρωπο μιὰ ματιά καί σούφρωσε τὸ στόμα τῆς σέ σημάδι βαργεστιμοῦ.

Ὁ ἄθρωπος, βλέποντας πῶς εἶχε ξυπνήσει ἡ κυρία, ἔκανε δυὸ βήματα κατὰ κεῖ.

— Κυρία! ἐμουρμούρισε, σμίγοντας τὰ χέρια παρακαλετικά.

Μὰ ὁ κύριος Παχιός, μόλις εἶδε πῶς χαλιέται ἡ ἤσυχία τῆς μπιζήλης καί μυγιάγγιχτης κυρᾶς του, χύμιξε ἀλαφιασμένος κατὰ τὸν ἄθρωπο, τὸν ἔπιασε ἀπὸ τὸ χέρι, φωνάζοντάς του θυμωμένα καί χαμηλά.

— Σοῦ εἶπα, φεύγα! δέ μπορεῖ νὰ γίνῃ ἀλλοιῶς, ὁ πλειστηριασμός θά γίνῃ, ἄ δέ μετρηθοῦνε ὅλα τὰ λεφτά· τί κάθεσαι καί τ' ἀδίκου κοπανᾷς;... Σὲ παρακαλῶ! ἄσε μας στὰ ἤσυχά μας, ἄρκετὰ ἔχουμε νοιαστῆ γιὰ σᾶς, τὴ φτωχολογιά! Ὡς αὔριο τὸ μεσημέρι ἔχεις καιρό!

Ὁ ἄθρωπος, κάνοντας νὰ φύγῃ, ἔρριξε πάνω στὴν κοιτάμενη κυρὰ μιὰ ὕστερη ματιά, γεμάτη πόνο καί παρακάλιο.

— Κυρία! ἐφώνησε ἀπελπισμένα, τὰ παιδιὰ μου...

Μὰ καθὼς τούτη, κάνοντας τὴ νυσταγμένη, κύταζε τὸν ἄθρωπο, ἔκλεισε πάλι σιγά-σιγά τὰ μάτια, δίχως νὰ βγάλεῖ τοιμουδιά.

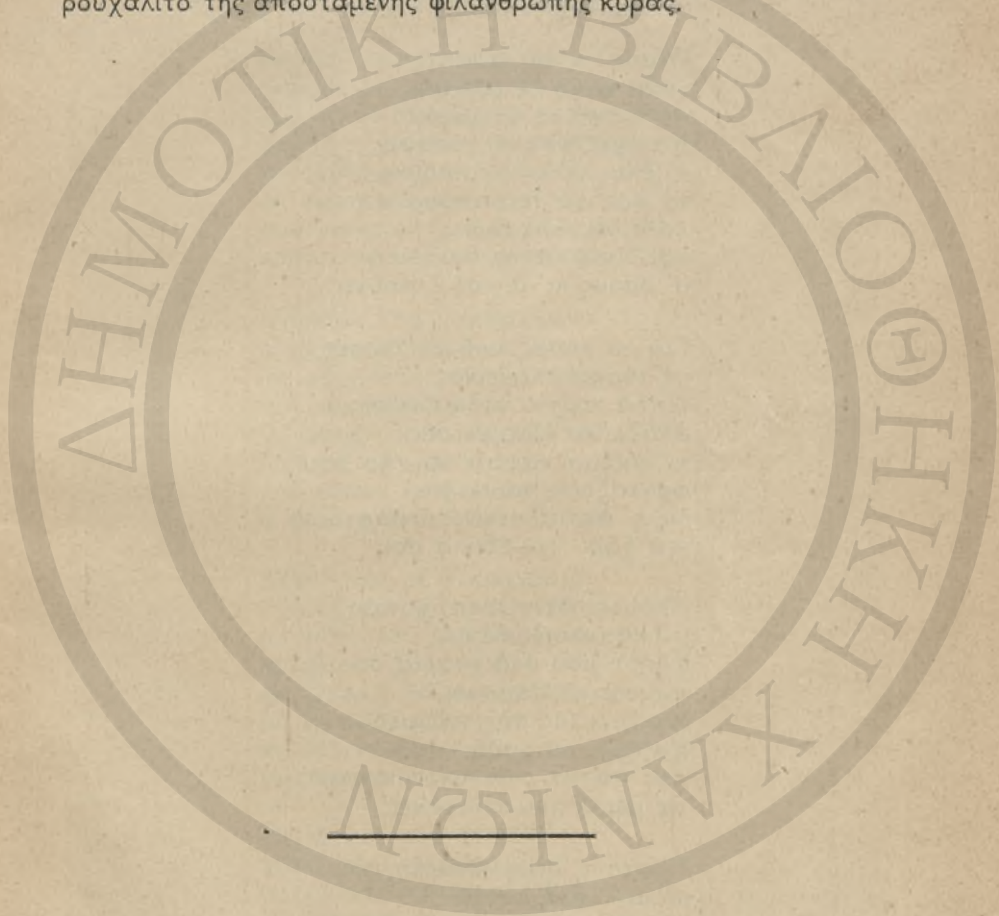
Στὰ μάγουλα τοῦ δυστυχισμένου ἀθρώπου φάνηκαν νὰ κυλοῦν δυὸ δάκρυα χοντρά. Πέταξε καί στοὺς δυὸ μιὰ πύρινη,

γρήγορη ματιά, ἀναστέναξε βαργιά, τράβηξε κατὰ τὴν πόρτα
κι' ἔφυγε.

* * *

Εἰρήνη καὶ γαλήνη τοῦ Θεοῦ ἀπλώθηκε πάλι, σὰν καὶ πρὶν,
στὴν πλούσια καὶ γελαστή σάλα τοῦ κύριου Παχιοῦ.

Μὲ τὸ σιγανὸ ρόν—ρόν τῆς γάτας, ἀκούγονταν πάλι τὸ
ρουχαλιτὸ τῆς ἀποσταμένης φιλάνθρωπης κυρᾶς.

ΦΑΡΙΣΑΙΟΣ

Θέμου! σ' εὐχαριστῶ,
γιατί κακὸ δέ μέκαμες
σὲ τοῦτο τὸ ντουιῶ.
Κατέχει το κ' ἡ γειτονιά
κ' ὄλοι γι' αὐτὸ μιλοῦνε,
τὸ πὼς τὰ τετραπάρασκα
λάδι δὲν καταλῶ
καὶ δίνω πάντα διακονιά
σ' ὄσους κι' ἅ μοῦ ζητοῦνε!

Γιὰ τὰ καλὰ, ποῦ μοῦδωσες,
μὲ τόση ἀπλοχεριά,
διπλὰ κεργιά στὴν ἐκκλησιᾶ
ἀνάβω στ' ὄνομά σου
κι' ἀκόμα νά! τὰ τέμπλα σου
φαντάζουν χρυσαφιὰ
ὡς τ' ἄφτιαξα κι' ἀστράφτουνε
γιὰ χάρι—ν—ἐδικιά σου.

Κλέφτης δὲ γίνηκα, φονιάς,
μὲ καμπεσιές δὲ ζῶ,
ἡ ζήση μου στὰ χνάρια σου
παντοτινὰ ξαμώνει,
δὲν ἔμοιασα τὸν πίβουλο
Τελώνη, τὸ χαζό,
ποῦ πάντα σίς κατσοικανιές
τίς μέρες του τελειώνει.

Πάντα τ' ἄγια κιτάπια σου
μὲ συλλογὴ κυττῶ
καὶ δὲ μοῦ καίγετε καρφί
ὁ κόσμος κι' ἄν χαλάσει,
κι' ἀπὸ τὴ χάρη σου ἄλλονοῦ
ρεμέδιο δὲ ζητῶ,
γιατί κατέχεις το καλὰ
πὼς χάλασε — ν — ἡ πλάση!!...

Ἐγὼ στοὺς μουστερίδες μού
σὲ κόστος τοὺς πουλῶ,
ψάξε καὶ τίς ταρίφες μου,
γιατὶ λένε πὼς κλέβω!
καὶ γιὰ τὸ σπίτι ποῦχτισα
καὶ τέλεψε ψηλό,
γνώθεις το καὶ τοῦ λόγου σου,
πὼς τ' ἀποδιαμερεῶ!

Θέμου! συναμετάξυ μας,
ἄκουσε μιὰ στιγμή,
πριχὸ τὸ σκότι, τὴν καρδιά,
καὶ τοὺς νεφρούς μου ψάξεις,
τὴν ἔχτρωσι τὴν πλέρωσα
σὲ κείνη τὴ μαμή
πού 'κανε σὲ μιὰ δοῦλα μου—
κρίμα, μὴ μοῦ τὸ γράψεις!

Ἀλήθεια, τὰ κακάρωσεν
ἢ μαύρη στ' ἄψε—σβύσε,
μὰ μὴ χαλᾶς τὰ κέφια σου
γιὰ μικροδιαφορές,
γι' αὐτὰ τὰ ψευτοπράματα
μίζερος νὰ μὴν εἶσαι,
καὶ τέτοια ξετελεύονται,
σ' ὦρα, χίλιες φορές!

Λένε, πὼς μὲ τσακώσανε
στὰ πράσα, κάποια μέρα,
μὲ κάτι, ποῦ ξεμπάρκαρα
κρυφά, σ' ἓναν καιρὸ . . .
ψέμματα! Τὰ κατάφερα
μὲ τὴ δεξιά μου χέρα
κι' ἔμεινε πάνω ἀπ' τὴ . . . δουλειά
μιὰ τρύπα στὸ νερό!

Θέμου! σ' εὐχαριστῶ,
γιατὶ δὲ μ' ἔκαμες κακὸ
σὲ τοῦτο τὸ ντουιὰ!
Ἡ γειτονιά τὸ μολογᾷ!
Δὲ μοιάζω τοῦ Τελώνη . . .
Ἐγὼ τὰ τετραπάρασκα
λάδι δὲν καταλῶ
καὶ δίνω πάντα διακονιά
σ' ὅποιο τὸ χέρι ἀπλώνει!

ΟΙ ΘΕΟΙ ΣΤΟΝ ΟΛΥΜΠΟ

Κείνο τὸν καιρὸ, στὸ θεοκατοίκητο βουνό, τὸν Ὀλυμπο, ποὺ εἶχαν οἱ ἀθάνατοι στελιωμένα τὰ χουζούρια τους, καὶ ξετελέβανε τὶς μέρες τους σὲ χαρὲς καὶ ζέφκια, τὰ πράγματα δὲν τραβούσανε καλά.

Καὶ πῶς νὰ τραβοῦνε, μιὰ ποὺ ὄλοι, κατὰ πῶς τῶχανε ριμένο ὄζω, δὲν νοιάζονταν γιὰ τὰ μαραφέτια ποὺ χρεῖα εἶχανε νὰ βολευτοῦν; Ὁ κόσμος, κάτω ἀπὸ τὸν Ὀλυμπο, δυστοχοῦσε! Οἱ Θεοί, μὲ τὰ τσακώματα καὶ τὶς ξεσινωρισέες τους, ἄλλο δὲν κυττάζανε ἀπὸ τὰ ζέφκια καὶ τὰ ξετσιπῶτα φερσίματά τους. Ἡ καυμένη ἢ Ἥρα πάντα σὲ γκρίνια βρίσκοταν μὲ τὸν ξελογιασμένο τὸν ἄντρα της, τὸ Δία. Ἄντις, σὰν κοτσάμπασης καὶ νοικοκύρης στὸν Ὀλυμπο, νὰ κάτσει νὰ βάλει σὲ τάξη τὰ πράγματα, παντοτεινά, καθὼς τὰ ζοριλίκια του ξανάβανε, τὸν ἔχανε ὁ Ὀλυμπος κι' αὐτή. Ἀδράχνοντας καμμιὰ κεφαλή βαρβάτου κριαριοῦ ἢ καὶ ξαγριεμένου κορκόντειλα, τὴν ἄλλαζε μὲ τὴν δική του, καὶ τραβοῦσε μερουνχοτῶ νὰ κυνηγᾷ κατὰ τὰ βλαχοχώρια καὶ νὰ ξεπέφτει μ' ὅποια κοινή θνητὴ κοπέλλα ἢ νόστιμη γυναικὴ λάχαινε καὶ τοῦ χτυποῦσε στὸ μάτι. Τότες, πῶς τὰ πράγματα μαθὲς νὰ πορεύονταν καλά;

«Φρένα χρειάζονται, μεγαλοδύναμι!» φώναζε ἡ γνωστικιά Ἥρα στὸ ρεμπέτη Θεό, «γιὰ νὰ σταθεῖς ντερβέναγας μὲ ἀξιότιμ στὸν Ὀλυμπο». Τοῦ κάκου αὐτοῦ. Κι' ἔτσι κι' οἱ ἄλλοι ἀθάνατοι, βλέποντας νὰ διάχνει κατὰ τὰ κέφια του ὁ Δίας, τι νᾶκαναν κι' αὐτοί; Ἐπραχναν τοῦ κεφαλιοῦ τους.

Ὁ κόσμος ἦτανε βουτηγμένος σὲ χρέητα. Δίσεχτες κι' ἄβολες χρονιὲς εἶχανε πλακώσει τὴ Βλαχουργιά. Οἱ παρακεντέδες, δίχως γῆς κι' ἀποκοῦμι, γύριζαν καταφρονημένοι δῶ καὶ κεῖ, περίγελα τοῦ κάμπου. Οἱ Θεοὶ χαμπάρι δὲ δίδανε!

Γλέντι μοναχά, φαγοπότι καὶ καλοπέραση! Ποιὸς τώρα νὰ κάθοταν νὰ χαλοῦσε τὴ ζαχαρένια του γιὰ τὴ Βλαχουργιά καὶ τοὺς παρακεντέδες. Κι' ὅμως παιδιὰ τους ἦτανε κι' αὐτοί. Κρέας ἀπὸ τὰ μεργιὰ καὶ τὰ πλευρά τους. Τὶ φταίγανε ἂν οἱ Θεοί, καθὼς τρέχανε καὶ σβύνανε τὰ καψουρλίκια μὲ τὶς μανάδες τους, πέρα, κατὰ τὸ Μωρηὰ καὶ τὴ Ροῦμελη, φυτρώνουν καθημερνοῦ πλῆθος αὐτοί; Ἄμμος, οἱ ἁμαρτίες τῶν ἀθανάτων εἶχαν πλημμυρισμένη τὴν κακομοιριασμένη γῆς.

Κι' ἔτσι, ὡς καθὼς πορεύονταν οἱ θεοί, τὸ κακὸ μποροῦσε νὰ μὴν ξεσποῦσε; Ὅλοι τώρα οἱ παραπεταμένοι γόνοι

τῶν ἀφεντάδω πού ὄριζαν τὸν Ὀλυμπο, πλῆθος ἀμέτρητο, μαζεμένοι ἀπὸ τοῦ Μωρηά, τῆς Ρούμελης καὶ τῆς Βλαχειᾶς τὰ μέρη, γυρέβανε δικαιοσύνη.

Ὁ Αἴολος, ὁ Θεὸς πού ὄριζε τοὺς ἀέρηδες, καθῶς, τρέχοντας, ἐρχόταν ἀπὸ τοὺς ζεστοὺς τόπους τῆς Μπαρμαριάς, εἶδε κι' ἄκουσε, κρυμμένος κάπου κεῖ, τὸν τάλαχο καὶ τὴν ὄργητα τῷ μανιασμένῳ παρακεντέδω.

«Θέλομε καὶ μεῖς τὴν κλῆρα μας ἀπὸ τοὺς πατεράδες μας. Φύτρα ἀπὸ τὰ νεφρά καὶ σπορὲς δικιές τους εἴμαστε».

Γιατί τάχα ὁ Ἡρακλῆς καὶ ὁ Θησέας νὰ κρατοῦν τὸ πασαπόρτε καὶ νάχουνε τὴ χάρι τῆς Θεοσύνης; Νὰ σκαρφαλώνουνε, ὄντας τοὺς καπνίσει στὸν Ὀλυμπο, νὰ κάθονται στὰ ζέφκια καὶ στὰ ξεφάδεια πού ξετελεύονται πάνω κεῖ; Γιατί κι' αὐτοὶ νὰ μὴν ἔχουν μερτικό ἀπὸ τὰ παραγεμᾶτα κελάρια τους; Ὁχι. Ἄν οἱ μανάδες τῶν δυὸ τούτων χαιτηρλίδων μισοθεῶνε, ἦτανε καταφεριτζοῦδες καὶ, σὲ ὦρες πού οἱ Θεοὶ δὲ μπιροῦσαν νὰ τοὺς ποῦνε τὸ ὄχι, μπόρεσαν καὶ πῆραν τὴ χάρι τούτη γιὰ τοὺς γυιούς των, τί νοιάζονταν αὐτοὶ;

«Κι' ἐμεῖς στὸν Ὀλυμπο!» φώναζαν ἄγρια ὅλοι «ἢ θὰ βγοῦμε μὲ τὸ ἔτσι θέλομε καὶ θὰ κάμουμε τὰ χουζούρια τους γυαλιὰ καρφιά.» Ἔτσι φώναζαν οἱ παρακεντέδες. Ἡ γῆς ἀντάργιεψε στὴν κραυγὴ τους. Ὁ Αἴολος, τρομαγμένος κι' αὐτός, σήκωσε φτερό καὶ ἔφερε στὸν Ὀλυμπο τούτα τὰ μαντάτα. Οἱ ἀθάνατοι, μαζεμένοι στὸ σπίτι τοῦ Διόνυσου, τοῦ Θεοῦ, πού ὄριζε νὰ βράζει ὁ μοῦστος κὶ νὰ γίνεται κρασί, ξετελέβανε πάλι σὲ τρικούβερτο φαγοπότι. Σ' ὅλους τὸ γλυκόπιτο κρασί εἶχε φουντώσει τὰ κέφια. Ὁ Ὀρφέας, ὁ μουζικάντης, τοὺς βαροῦσε τὸ ζουρνά. Ὁ Απόλλωνας, ὁ ὁμορφοθιός, τραβοῦσε τὸν καρσιλαμὰ μὲ τὴν ἀλαφομάτα Ἄρτεμη, τὴ θέϊσα πού ὄριζε τὸ κυνήγι. Ἡ Ἀφροδίτη, κείνη ἡ πεντάμορφη καὶ ξελογιάστρα μάννα τοῦ ἔρωτα, μισόγδυτη, ἦτανε γερμένη στὸν ὄμο τοῦ Διόνυσου, καθῶς τὴν εἶχε βαρεμένη τὸ πιετό. Ὁ Δίας, σὰν προεστός, καθισμένος βαρὺς καταμεσίς, τηροῦσε καὶ χαίροταν τὸ θεϊκὸ ζουμποῦσι.

Ζωή, μάτια μου! Κέφι καὶ κρέσς παχύ! Ἡ σάλα τοῦ Θεϊκοῦ φαγοποτιοῦ τράνταζε στὰ γέλοια καὶ στὰ χάχανα τῶν κεφιλήδων θεῶν.

Μὰ καθὼς ἔτσι ξετελέβανε καὶ ὁ Αἴολος μπαίνοντας τοὺς εἶπε τὰ κακὰ μαντάτα, ὅλοι μονομιᾶς, σὰ νὰ τοὺς πλάκωσε νταμπλάς, ἀπόμειναν βουβοί!!

—Μπρέ, ἔλα στὰ καλά σου, Αἴολε. Τοῦπε ὁ Δίας.

—Ναί, βούλωσε μὲ σιγουριά τοῦτος.

—Κι' εἶναι πολλοί;

—Πλῆθος ἀμέτρητο!

—'Αμασάν!.. άκούστηκε από πέρα νά ξεφωνίζει ή 'Αφροδίτη και νά σωριάζεται κατά γής.

—'Αχουσουό!..έκανε ή "Αρτεμη πέφτοντας και τούτη

Τά ίδια πάθαν όλες οί θείσεις, κατοπινά ή μιá τής άλλης. Τό πατιρντί κεί μέσα γίνηκε μεγάλο. 'Ο 'Ασκληπιός, ό γιατρός, βρισκόμενος προσκαλεσμένος κι' αυτός κειδά, βλέποντας τή Δήμητρα, τήν άφέντρα πού ώριζε τά γεννήματα, νά τά χάνει, κατά πώς πολεμούσε νά συνεφέρει τίς άλλες λιγοθυμισμένες, έτρεξε κόνιά νά τής παρασταθει γιατί, έγγυος όπως ήτανε, φόβον ειχε μήν τ'όριχνε τό παιδί. 'Ο 'Απόλλωνας, ό 'Οοφέας, ό τραγοπόδης Πάν, πού βαρούσε φλογέρα και όλοι οί άλλοι άρσενικοί θεοί, κατά πώς ό πανικός, ό θεός πού στις άμάχες του πολέμου σκόρπιζε τό φόβο και τήν τρομάρα στους πολεμάρχους, ήγανε τρυπωμένος σ' όλονώ τους άφαλους, σηκωκάθιζαν στά θρονιά τους άλαφιασμένοι. Χοντρά σφυριά κατέβαινε ό ίδρωτας άπό τά σεπτά τους κούτελα!

Σέ σεκλέτι μεγάλο βρίσκονταν οί άθάνατοι. Μοναχά ό Δίας, πολεμούσε, σε κείνο τό ξαφνικό ντουμάνι, πού πήγαινε νά άφανίσει τόν "Όλυμπο, νά σταθει ντουός. Κι' όπως στέκοταν σε συλλογή, ξαφνικά τούρθε στό κεφάλι και φώναξε τόν "Αρη, τό θεό πού ξεσήκωνε τό ντουινά σε πόλεμο.

—Τράβα! πρόσταξε. Πάρε ένα τσούρμο ύποταχτικούς και τρέχα κατά τόν Καύσσαο. 'Ανέβα στην κορφή και κύττα μπας ό Προμηθέας, πού έκλεψε τή φωτιά από τόν "Όλυμπο και τήν έδωσε στη Βλαχουριά, έκοψε τίς άλυσσιδες, πού πρόσταξα νά βρίσκεται δεμένος σ' όλους τους καιρους και τά ζαμάνια και νά του τρώνε τά σωθικά τά όρνια. "Αν ει'ναι κεί πάνω και δέν τόν έχουν άποφαγωμένο, κατάφερέτον εσύ. 'Ακουός! Ποιός άλλος μπορούσε νά ξεσήκωνε τους παρακεντέδες έξόν από τουτο, έκανε ό κεραβνογέννητος θεός με συλλογή;

Μιά πού πήρε από δω τή φωτιά και τήν έδωσε στη Βλαχουργιά νά ψήνει τή μπομπότα, αυτός θά τήν έχει βαλμένη και στω παρακεντέδω τόν ξεσηκωμό.

'Ο "Αρης, δίχως χασομέρια, έτρεξε νά ξετελέψει τήν προσταγή. Μισεύοντας άφησε τους θεούς στό συφορισμό και στό μαύρο τους σεκλέτι. Κερί λές ει'χε χυθή σ' όλων τις θεϊκές φάτσες.

Φυσιές άκουες από δω, τριξίματα από κεί. "Ενας, στό σαστισμό του, κάτι θέλοντας ν' άπιθώσει, τούφεβγε από τά χέρια κι' έπεφτε κι' έσπουσε. "Αλλος, κάνοντας νά σηκωθεί, καθώς έβγαινε για χρεία του, στη χαζομάρα του κάπου σκουνούφλιαζε και σωργιάζοταν κάτω.

Σαματάς και πατιρντί μεγάλο στη σάλλα του θεϊκού ζουμπουχιού.

Μά τό μεγαλύτερο κακό τ'όκανε ό 'Ερμής, ό θεός του

ώριζε τὸ ἐμπόριο καὶ τὸ νιτερέσο. Ἀκούγοντας τὰ μαντάτα, πού ὁ θεὸς τῶν ἀέρηδων κουβάλησε καταμεσίς σ' ἐκεῖνο τὸ ζέφκι καὶ κατὰ πῶς ἔβλεπε νὰ διάχνουν οἱ μεγαλοδύναμοι, νοιώθοντας σὲ ποῖο κίνδυνο τραβοῦσαν εἰπραμάτιες καὶ τὰ νιτερέσα του, ἔδειαιχνε σὰν παλαβωμένους.

Σὰ δαιμονισμένη σβοῦρα, στριφογύριζε ἀπὸ δῶ κι' ἀπὸ κεῖ. Ὁ πανικός ἦτανε βαλμένος πρὸ βαθεῖα στὸν ἐδικό του ἀφαλό.

— Βρὲ ἀμάν, σεσιόρο Ἑρμῆ! Βρὲ ζαμάν! τοῦκανε ὁ Ἄσκληπιὸς βλέποντάς τονε πού πήγαινε νὰ τὰ χάση. Τοῦτος τὸ χαβά του. Σηκῶνονταν κι' ἐκάθιζε, πήγαινε κι' ἐρχόντανε, ἔτσι πού θάρρεβες πῶς πειτόταν ἀπὸ τὸ θρονί του σὰν ἐλατήριο. Καὶ καθὼς στριφογύριζε, στὸ δαιμονισμό του, ὁ ἔμπορας θεός, μέσα στὴ σαστιμάρα καὶ τὸν ἀλαφιασμό του, δίχως νὰ τὸ καταλάβει, πάτησε τὸν Ποσειδῶνα στὸν κάλο.

— Φτοῦ... τσιφούτη θεέ, μούγκρισε ὁ ἀφέντης τῆς θάλασσας πού ξεσήκωνε τὴ φουρτοῦνα στὰ πέλαγα, σουφρώνοντας τὴ μούρη του ἀπὸ τὸν πόνο. Ἐστραβώθηκες, κακομοίρη, ἀπὸ τὴ σαστιμάρα σου; φώναξε ὁ ἀράθυμος Ποσειδῶνας κατεβάζοντας στὸν Ἑρμῆ μιὰ γερὴ σβεργιά.

— Τί βαρᾶς ἔτσι, ρέ; φώναξε κλαψάρικα ὁ Ἑρμῆς.

— Βρὲ, ἄντε χάσου, μαγκούφη, πού ζητᾶς καὶ ρέστα.

— Ἐπρεπε νὰ μὴν ἦταν ἔτσι τὰ πράγματα, τ' ἀπάντησε ὁ Ἑρμῆς καὶ θὰ σοῦλεγα...

— Φτοῦ... ξανάκανε ὁ Ποσειδῶνας.

Ὁ Δίας βλέποντας τὸν καυγᾶ νὰ φουντώνει καὶ τὸ ζόρικο Ποσειδῶνα νὰ βγαίνει ὄξω ἀπὸ τὰ ὄρια, νευριασμένος καθὼς ἦτανε, φώναξε στὸν Ποσειδῶνα!

— Δὲ φέρνεσαι καλά, σερέτη Θεέ!

— Μπᾶ! Βλέπω καὶ ψυχοπονιέσαι τὸ φίλο, ἔκανε ὁ Ποσειδῶνας μὲ περγέλιο.

— Δικός μου λογαριασμός.

— Κι' ἐμένα ἄλλο τόσο.

— Κανένας ἐδῶ πάνω, βούϊξε ὁ Δίας μὲ μάνιτα, δὲν ἔχει λόγο ἄλλο ἀπὸ τὸν ἐδικό μου.

— Καὶ μένα δὲ μὲ νοιάζει, ἂν ὁ τσιφούτης τοῦτος σοῦκανε κρένιτο καὶ σοῦ πουλοῦσε τίς ππραμάτιες του παρατιμῆς καὶ τὸν ψυχοπονιέσαι, βούϊξεν ὁ Ποσειδῶνας σὰν ἀγριεμένη φουρτοῦνα.

Ἡ σάλα τράνταξε ἀπὸ τὴ βοή καὶ τὸν τάλαχο τῶν δυὸ τσακωμένων Θεῶν. Οἱ ἄλλοι ἀθάνατοι, στὴ χλοβοή, ἔστεκαν μαζεμένοι στὴν τρομάρα τους. Ὁ Δίας, τραβηγμένος στὰ πίσω, ἦταν ἔτοιμος νὰ βγάλει ἀπὸ τὸ ζωνάρι του καὶ νὰ τσακμακίσει τὸν κεραυνό, γιὰ νὰ κάψει τὸν ἀφθάδικο θεό. Ὁ Ποσειδῶνας πάλι, μὲ σηκωμένη τὴ βαρεῖα τρίαινα, ἦταν ἔτοιμος ν' ἀνοίξει στὰ δυὸ τὴ σεπτὴ κούτρα τοῦ Πανιοκράτορα!!!...

Μά στ' άντάργιασμα πού σήκωσε ή φουρτουνα τής θεϊκής όργητας, κατά πώς πήγαινε νά ξετέλευε σέ φονικό, για χάρη του μπίζιλου Έρμη, πετάχτηκε κουτσαίνοντας καταμεσής στά δυό τσακωμένα πρωτοπαλήκαρα του Όλύμπου και φώναξε γνωστικός ό "Ηφαιστος, ό θεός πού ώριζε τή φωτιά.

— "Ω Ντερβισάδες, μακαντάσηδες και τσαλιμητζήδες, προστοι στεργιάς και θάλασσας! Ποιά συμφοριασμένη κατόρα μπήκε δώ μέσα και σέ ώρες πού θωρείτε πώς οι άντίθεοι και άνομοι παρακεντέδες πάνε νά καθαλήσουν τουτο τό άγιασμένο βουνό, πάτε νά σπάσετε τις κουτρες σας; Μυστήριοι θαρρώ πώς είσαστε!! Άντίς νά κάτσετε με συλλογή νά βρήτε ρεμέδιο, κατά πώς είναι βολετό, νά τή βγάλετε παστρική από τουτο τό κακό συναπάντημα, πάτε νά πετσοκοφτείτε; Δέν είμαστε θαρρώ στά σύγκαλά μας!! Δέν παρατάτε τά τζαμπουκαλέματα, λέω γώ, νά κάτσετε νά δουμε τό πώς θά βρούμε τρόπο νά γλυτώσουμε τό κάζο;

"Ετσι μίλησε ό φρόνιμος θεός, πού μαστόρευε στο γύφτικό του τά σακάτικα μαραφέτια των άθανάτων στον Όλυμπο. Στά σωστά του λόγια, όλοι, καθώς στέκονταν ξεχάσκωτοι, περιμένοντας νά δουνε τά ποξέτελα κείνου του καυγά, φωνάξαν.

— Γειά στο στόμα σου, καταφερτζή Θεέ! "Εχει δίκηο ό "Ηφαιστος! Κουμάντο κάνει χρεία, νά γλυτώσει ό "Όλυμπος!!

Οι δυό σέρτηδες άθάνατοι, ακούγοντας έτσι, δώσανε τόπο στη μάνιτα. "Ο Δίας παράτησε στο ζωνάρι τον κεραυνό, κι' ό Ποσειδώνας κατέβασε τή βαρειά τρίαίνα!

Μά, για νά μη λάχει και τους πάρουνε οι άλλοι για δειλούς, έτσι καθώς τό φιλότιμο τους βαρούσε, σά βέροι γραικοί πού ήτανε, φώναξαν κυττάζοντας λοξά ό ένας στον άλλον.

— "Ας χρωστάει τή χάρη σε σās! Έκανε ό Δίας.

— "Ο,τι ώρα θες και δπου γουστάρει ή άφεντιά σου! τ' άποκρίθηκε κι' ό Ποσειδώνας!

"Ετσι ό θεϊκός καυγάς πήρε τέλος, δίχως αίματα και φονικό. "Ολοι τώρα κάθονταν περιμένοντας νά ζητήσει βουλή ό Παντοκράτορας, για νά κόψει κρίση.

Τά ζαμάνια δέν έχωράτευαν. "Ο Άσκληπιός όμως, σά γιατρός πού ήτανε, νοιώθοντας πώς δέν ήταν βολετό νά τά κατάφερναν, έτσι πού τό πιότο και ή τρομάρα τους είχε παραλυμένους, τους είπε ν' άφίσουν τό πρᾶμμα για άλλη ώρα.

— "Εχει δίκηο ό γιατρός, είπε ό Δίας! "Ας είναι γι' άλλους.

— Κι' έμένα οι προαμμάτιες μου και τά κοντραμπάντα μου; φώναξε με θρήνο ό Έομης.

— Έσένα σίς προαμμάτιες και τά κοντραμπάντα σου δέν μπορεί νά βάλει χέρι κανένας. "Οποιος κοτίσει, θάχει νά κάνει με τους κεραυνούς μου! φώναξε ό Δίας.

— "Αμ! άκοις εκεί! Ποιός παλάβωσε νά τά βάλει μαζί μας; βέλαξαν σηκωμένοι τώρα όλοι οι Θεοί στο πόδι, φεύγοντας.

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Ο ΚΑΤΑΧΤΗΤΗΣ

Κατακτητή, ποῦ πᾶς ;
πῶς ἦρθες· και πατᾶς
σ' αὐτὰ τὰ ξένα μέρη !
ποῦ τ' ἀψηλά μας τὰ βουνά,
τοῦτα τὰ δάση τὰ πυκνά,
κανένα δὲ σὲ ξέρει ;

Πῶς ἦρθες κι' ἔβαλες φωτιά
κι' ὄρθη δὲν ἄφησες ἐστιά,
πέτρα πάνω στὴν ἄλλη ;
Κατακτητή, ποιᾶς συμφορᾶς
λάμιας ἐπῆρες τὰ φτερά
κι' ἔφτασες στ' ἀκρογιάλι ;

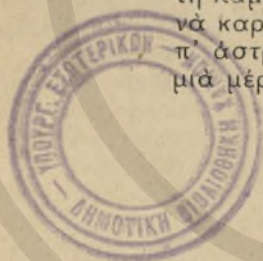
Τὸ ξαγριεμένο μάτι σου,
καβάλα, πάνω ἀπ' τ' ἄτι σου,
τὸν ἀπορφανεμό μας
γύρνα νὰ δεῖ ! π' οὔτε χωργιὸ
ἄφηκε—ν—ἢ καμπαναργιὸ
νὰ κρούει τὸ σπερνό μας,

τὸ ματωμένο χέρι σου.
Τὸ λυσσασμένο ἄσκέρι σου
στάχτη πέρα γιὰ πέρα,
σκόρπισε... Μαύρη ἔρημιὰ
κι' ἄχνα δὲν ἀγροικᾶται μιὰ
μέσ στὸ μουντὸν ἀγέρα.

Μήτε πουλί πιά δὲ λαλεῖ,
καὶ μὲ σκυμένη κεφαλὴ
κάτω τῆ γῆς κοιτᾶμε,
κι' ὄπως στὸ στήθος μας βραχνᾶς
βαρὺς πατῆς, καταχανᾶς,
τὸ μῖσος μας κρατᾶμε.

Κι' ἀπ' τὸ φριχτὸ μας τὸν καὺμὸ
τὸν ἄδικὸ μας τὸ χαμὸ
μιὰ σπῖθα, μὲ λαχτᾶρα,
κάτ' ἀπ' τῆ σπάθα σου σκυφτῆ
νά! πὺ γλυστρά νὰ πᾶ κρυφτεῖ
ἢ λάβρη μας κατᾶρα,

σὲ μιὰς ἴκλῃσούλας τὸ σωρό,
στὸ γκρεμισμένο τῆς ἱερό,
τῆ λάμψη τῆς νὰ θάψει,
νὰ καρτερέψει τὸν καιρὸ
π' ἀστροπελέκι βουερό,
μιὰ μέρα, θὰ σὲ κάψει !!

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΧΑΝΙΩΝ

ΤΙΜΗ ΔΡΑΧ. 30

Ν. Αδελφότης

ΟΙΚΟΣ ΧΑΡΤΟΥ-ΤΥΠΟΥ
ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ - ΚΡΗΤΗΣ
